

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 23 marca 2015 r.

PS-KNPS.431.5.5.2014.MW

**Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia
dla Ofiar Przemocy w Rodzinie
51-210 Wrocław**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 126, poz. 718) Zespół Kontrolny w składzie: Marta Waniszewska – przewodnicząca zespołu i Dorota Kamińska – kontroler, Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził w dniach 27 - 28 sierpnia 2014 r. kontrolę kompleksową w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Zakres tematyczny kontroli obejmował założenia organizacyjne jednostki kontrolowanej, standard i efektywność świadczonych usług, zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami, współpracę podmiotu kontrolowanego z innymi instytucjami w zakresie realizacji zadań, monitoring i ewaluację oraz wydatkowanie dotacji celowej.

Kontrolą objęto okres od 01.01.2013 r. do dnia kontroli

Ustaleń kontroli dokonano na podstawie analizy materiałów merytorycznych oraz finansowych dotyczących realizowanego zadania oraz informacji i wyjaśnień złożonych przez Pana Ryszarda Zielińskiego, Panią Małgorzatę Gałosz, Panią Emilię Kruczkowską oraz Panią Lidię Zawieję.

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o zatwierdzony w dniu 24 czerwca 2014 roku przez Wojewodę Dolnośląskiego plan kontroli na II półrocze 2014 r.

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia pełnił Pan Ryszard Zieliński. Osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień jest Kierownik SOW. Podpisany w dniu 5 lutego 2014 roku protokół z przedmiotowej kontroli zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz złożone wyjaśnienia. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

W zakresie działalności jednostki objętej kontrolą wydaje się ocenę: **negatywną**.

Na powyższą ocenę wpływ miały następujące uchybienia i nieprawidłowości:

- w zakresie organizacji Ośrodka:

W budynku przy ul. Bora Komorowskiego jednocześnie realizowane są trzy zadania: pomoc dla osób poszkodowanych przestępstwem (finansowana ze środków Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej), prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (finansowane ze środków budżetu państwa) oraz prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla mieszkańców miasta Wrocław (finansowane ze środków własnych Gminy Wrocław). Mimo realizacji przez Stowarzyszenie Pomocy Akson trzech różnych (na innych zasadach zorganizowanych i z innych źródeł finansowanych) zadań,

przyjęte rozwiązania organizacyjne nie tylko nie zachowują ich odrębności, lecz dodatkowo rzutują na brak przejrzystości i efektywności prowadzonych działań.

Na powyższe wskazuje m.in.:

- w większości przypadków ta sama kadra specjalistów realizuje działania dla OIK, SOW i FPP,
- mimo różnych źródeł finansowania dyżurów specjalistów, w każdym czasie przyjmowane były zarówno mieszkańcy OIK, SOW jak i osoby z zewnątrz w ramach funduszu dla osób poszkodowanych przestępstwem,
- sami pracownicy nie byli w stanie wskazać, które godziny dyżurów realizowane były w ramach SOW, a które w ramach innych działań,
- mimo iż w ramach OIK (środki własne Gminy Wrocław) prowadzony jest Punkt Interwencyjny, to wynagrodzenia pracowników za pracę opisaną w rachunkach jako: „pełnienie dyżurów w Punkcie Interwencyjnym w weekendy i dni wolne od pracy” finansowane były ze środków SOW,
- połączenie obu zadań (tj. SOW i OIK) powoduje, że o klientach SOW myśli się najczęściej w kategoriach interwencji kryzysowej m.in. odmawiając przyjęcia z powodu konieczności długoterminowego wsparcia,
- karta informacyjna stworzona na potrzeby dokumentowania działań w SOW nosiła nazwę „Karta Informacyjna Mieszkańcy Specjalistycznego Ośrodka Interwencji Kryzysowej”, co wskazuje na nieuprawnione połączenie realizowanych zadań,
- drobne sprzęty AGD zakupowane były w połowie ze środków SOW a w połowie ze środków OIK, stąd nie ma jasności kto ma użytkować sprzęt i dla którego zadania został on zakupiony.

Bez wątpienia realizacja zadań finansowanych z różnych źródeł winna być prowadzona i dokumentowana w sposób zapewniający przejrzystość działań i wydatków.

Odnosnie organizacji warunków lokalowych zastrzeżenia budzi fakt braku miejsca w budynku przy ul. Bora Komorowskiego na prowadzenie grupowych form wsparcia oraz umiejscowienie na ostatniej kondygnacji budynku pokoju specjalistów, w którym oprócz mieszkanki SOW i OIK przyjmowane są również osoby z zewnątrz (w ramach pomocy ambulatoryjnej). Powyższe rozwiązania nie dają optymalnych szans na realizację celów Ośrodka, bowiem:

- brak grupowych form pomocy terapeutycznej czy grup wsparcia ogranicza ofertę Ośrodka, wpływając również na niższą efektywność prowadzonych działań, zwłaszcza, że niemal żadna mieszkanka SOW nie bierze udziału w grupach edukacyjnych dla rodziców organizowanych w pomieszczeniach na Pl. Strzeleckim,
- osoby z zewnątrz poruszające się po całym budynku aby dotrzeć na miejsce konsultacji ze specjalistami mogą zaburzać intymność mieszkanki SOW, jak również stanowią pewną słabość w systemie dbałości o bezpieczeństwo i ochronę ofiar przemocy w rodzinie (z konsultacji specjalistów mogą korzystać również osoby powiązane ze sprawcami przemocy w rodzinie, które uważają siebie za pokrzywdzonych przestępstwem).

Regulamin jednostki, zgodnie z ofertą stanowiącą załącznik do umowy – winien być ustalany wspólnie z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, zatem winien być podpisany również przez przedstawiciela MOPS. Przedłożony podczas kontroli regulamin ze stycznia 2011 r. nie zawierał podpisów przedstawicieli MOPS. Jako nieprawidłowy uznano zapis w regulaminie dotyczący zasad przyjęcia i pobytu, tj. że decyzję podejmuje kierownik, i że w uzasadnionych przypadkach decyzja może być podjęta w ciągu 5 dni od dnia zgłoszenia się do ośrodka. Przesłanką do przyjęcia do SOW jest fakt doznawania przemocy w rodzinie i pilna potrzeba schronienia. Jeżeli w toku rozmowy specjalisty z osobą zgłaszającą się do SOW powyższe zostanie ustalone, należy udzielić pomocy. Jeżeli w dniu zgłoszenia się osoby w SOW nie ma wolnych miejsc hostelowych, należy ustalić możliwość przekierowania osoby do innego Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia, nawet poza województwem dolnośląskim i udzielić stosownej pomocy.

Z uwagi na zaprzestanie realizacji programów korekcyjno – edukacyjnych ze środków na działalność Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia (co miało miejsce w 2013 r.), odstąpiono od wydania zaleceń w tej sprawie.

- w zakresie interwencyjnym:

Zgodnie z § 1 ust 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne, standard usług w zakresie interwencyjnym powinien obejmować:

- a) zapewnienie schronienia ofiarom przemocy w rodzinie, bez skierowania i bez względu na dochód, na okres do trzech miesięcy z możliwością przedłużenia w przypadkach uzasadnionych sytuacją ofiary przemocy w rodzinie,
- b) ochronę ofiar przemocy w rodzinie przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- c) udzielanie natychmiastowej pomocy psychologicznej, medycznej i wsparcia,
- d) rozpoznanie sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i opracowanie planu pomocy

Stwierdzono, iż w powyższym zakresie Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia nie realizował standardu w następujących aspektach:

- Bezzasadnie odmawiał przyjęcia do SOW osób doświadczających przemocy w rodzinie (G.P.; B.M.; M.P.; M.W.; B.J-D.; P.P.; I.Z.; A.M.). Podejrzenie problemu alkoholowego u zgłaszających się, brak ich pomysłu na dalsze życie, konieczność długoterminowego wsparcia, brak gotowości zgłaszania przemocy w rodzinie organom ścigania czy brak możliwości poradzenia sobie z powodu upośledzenia umysłowego osoby doświadczającej przemocy w rodzinie nie mogą być przesłanką do odmowy przyjęcia do SOW i udzielenia schronienia.
- W opinii kontrolujących nie znalazło również uzasadnienia rozwiązanie dotyczące przyjmowania do SOW osób każdorazowo tylko na jeden miesiąc, by następnie warunkować zgodę na przedłużenie pobytu o kolejny miesiąc aktywności mieszkanki. Okres na jaki przyjmuje się osobę doznającą przemocy w rodzinie do SOW warunkowany powinien być okolicznościami sytuacji tej osoby. Owszem, w trakcie pobytu osoby w SOW, winny być prowadzone działania aktywizujące, jednak podstawą wszelkiego wsparcia jest zapewnienie poczucia bezpieczeństwa. Niepokój o schronienie w kolejnym miesiącu nie sprzyja relacji terapeutycznej, ani procesowi wychodzenia z bezradności czy odzyskiwania poczucia sprawstwa.
- Niezadawalająco rozwiązana jest kwestia natychmiastowego udzielenia pomocy psychologicznej i prawnej. W przypadku osoby H.B-M pierwsze spotkanie z psychologiem nastąpiło niemal trzy miesiące od dnia przyjęcia do SOW, w sytuacji M.F – spotkanie z psychologiem nastąpiło prawie dwa miesiące od dnia przyjęcia do SOW. Zdarza się, że osoba zupełnie nie korzysta z konsultacji z prawnikiem (M.Cz.). Przyjąć należy, że pierwszy kontakt z psychologiem winien odbyć się nie później niż trzy dni od chwili przyjęcia osoby do SOW. Sytuację osoby doświadczającej przemocy w rodzinie winien również przeanalizować prawnik, by ustalić prawne aspekty jej położenia, a także poinformować o uprawnieniach, możliwościach i sposobach poprawy własnej sytuacji.
- Nie znaleziono zapisu w żadnym dokumencie, który by potwierdzał dokonywanie przez SOW rozpoznania sytuacji ofiary przemocy w rodzinie i oceny ryzyka w zakresie bezpieczeństwa ofiary lub dzieci.

- w zakresie terapeutyczno – wspomagającym:

Zgodnie z § 1 ust 1 pkt 2 wyżej przytoczonego Rozporządzenia, standard usług w zakresie terapeutyczno-wspomagającym powinien obejmować:

- a) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- b) opracowanie indywidualnego planu pomocy ofierze przemocy w rodzinie uwzględniającego: potrzeby, cele, metody i czas pomocy,
- c) udzielanie poradnictwa: medycznego, psychologicznego, prawnego i socjalnego,
- d) prowadzenie grup wsparcia i grup terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie,
- e) prowadzenie terapii indywidualnej ukierunkowanej na wsparcie ofiary przemocy w rodzinie oraz nabycie umiejętności ochrony przed osobą stosującą przemoc w rodzinie,
- f) zapewnienie dostępu do pomocy medycznej,
- g) ocenę sytuacji dzieci na podstawie przeprowadzonego wywiadu środowiskowego i udzielanie im wsparcia lub pomocy psychologicznej oraz specjalistycznej pomocy socjoterapeutycznej i terapeutycznej,
- h) udzielanie konsultacji wychowawczych.

Stwierdzono, brak realizacji standardu w powyższym zakresie w następujących aspektach:

- Niedokonywanie i niedokumentowanie całościowej diagnozy problemu przemocy w rodzinie. Elementy rozpoznania sytuacji znajdują się w dokumentacji poszczególnych specjalistów, jednak nigdzie nie ma udokumentowanej pełnej diagnozy problemu przemocy konkretnego mieszkańca, co w konsekwencji nie tylko nie daje pełnego obrazu sytuacji osoby, ale również uniemożliwia zaplanowanie i udzielenie skutecznego i kompleksowego wsparcia. Przyczyną powyższego jest zła organizacja i niewystarczający poziom pracy zespołowej w zakresie diagnozowania sytuacji mieszkanki i ustalania planu pomocy. Wprawdzie osoby upoważnione do udzielania wyjaśnień oświadczały, iż organizowane są zebrania kadry podczas których pracownicy wymieniają się informacjami na temat mieszkanki, jednak zastana dokumentacja wskazuje, że ciężar tej pracy został scedowany na specjalistę pracy z rodziną, który mając najczęstszy kontakt z mieszkankami, jedynie w wąskich aspektach wspierany jest pomocą innych specjalistów. Zdaniem kontrolujących, również decyzja Kierownika SOW o przedłużeniu lub skróceniu pobytu osoby, winna być podejmowana po przedstawieniu opinii w tym zakresie zespołu specjalistów.

- Indywidualny plan pomocy dla mieszkanki jest sporządzany w formie kontraktu przez specjalistę pracy z rodziną. W sytuacji H.B-M plan indywidualny sporządzony został dopiero po 3.5 miesiącach pobytu osoby w SOW. Analiza kontraktów wykazała następujące nieprawidłowości: w kontrakcie nie zawarto rozpoznania potrzeb mieszkanki, nie opisano metod pracy, nieprawidłowo zostały sformułowane cele (nie wskazują pożądanego stanu, do którego osoba dąży, lecz są zapisane jako konkretne zadania do zrealizowania przez mieszkankę). Kontrakt każdorazowo zawierany jest na 1 miesiąc, jednak okres ten nie odzwierciedla nawet przybliżonego czasu potrzebnego do udzielania skutecznej pomocy. W kontrakcie znajdują się zapisy wzajemnie sprzeczne lub nieprawdziwe, np. zapisano, że mieszkanka nie ma potomstwa, a jednocześnie zobowiązywano osobę do dbania o dzieci) albo zapisano, że mieszkanka nie korzystała dotychczas z pomocy psychologa, mimo, że jak wynika z dokumentów, do dnia spisania kontraktu mieszkanka już sześciokrotnie uczestniczyła w spotkaniach z psychologiem. Przyczyny powyższych nieprawidłowości upatruje się w niewystarczającej pracy zespołowej, nierównomiernym obciążeniu pracowników zadaniami. Przyjęte rozwiązanie, że specjalista pracy z rodziną jest zatrudniony jedynie na $\frac{3}{4}$ etatu, jest jeden dla wszystkich mieszkanki SOW i ma najwięcej zadań do zrealizowania, nie gwarantuje poprawnej realizacji zadania.

- Jako nieprawidłowość uznano nieprowadzenie grup wsparcia oraz grup terapeutycznych przez Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia. Mimo, iż osoby upoważnione do udzielania informacji podczas kontroli wskazywały, że przyczyną powyższego jest brak warunków lokalowych oraz niechęć mieszkanki do korzystania z takich form pomocy, jednak w opinii kontrolujących,

główną przyczyną jest właśnie organizacja warunków lokalowych. Osoby przyjmowane do SOW zapoznaje się bowiem z regulaminem, z którego wynika, iż pobyt w SOW warunkowany jest korzystaniem z oferowanego przez SOW wsparcia i aktywnej współpracy z kadrami SOW, podpisywane są także kontrakty obligujące mieszkanki do podjęcia określonych działań – stąd należy uznać, iż brak grup terapeutycznych i grup wsparcia spowodowany jest niewystarczającym zainteresowaniem ze strony Kierownictwa, by zadanie to realizować. Niepokojące jest również to, że mieszkanki otrzymują pomoc psychologiczną późno i w zasadzie zbyt rzadko, zwłaszcza w kontekście dyżurów psychologa, podczas których nie udzielano wsparcia żadnej osobie.

- Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w okresie kontrolowanym nie realizował standardu w zakresie poradnictwa medycznego i dostępu do pomocy medycznej. Na powyższe wskazuje nie zatrudnianie w SOW lekarza, pielęgniarki ani ratownika medycznego oraz brak podpisania porozumienia z jakąkolwiek Przychodnią odnośnie współpracy w tym zakresie. Również w regulaminie SOW nie zawarto żadnych ustaleń w badanym aspekcie. W dziale III Regulaminu „Prawa mieszkańców Ośrodka”, wskazano uprawnienia do pomocy psychologicznej, prawnej, psychoterapeutycznej, pedagogicznej i socjalnej, pomijając pomoc medyczną.

- Oceny sytuacji dzieci dokonuje pedagog (diagnoza pedagogiczna) oraz pracownik socjalny nie na podstawie wywiadu środowiskowego lecz na samodzielnie opracowanych formularzach. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia nie udziela dzieciom pomocy socjoterapeutycznej, ani terapeutycznej.

- w zakresie potrzeb bytowych

Zgodnie z § 1 ust 1 pkt 3 ww. Rozporządzenia, standard usług w zakresie potrzeb bytowych powinien obejmować zapewnienie:

- a) całodobowego okresowego pobytu dla nie więcej niż trzydziestu osób (liczba ta może ulec zwiększeniu, zależnie od możliwości specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie),
- b) pomieszczeń do spania przeznaczonych maksymalnie dla pięciu osób, z uwzględnieniem sytuacji rodzinnej ofiary przemocy w rodzinie,
- c) wspólnego pomieszczenia do pobytu dziennego, z miejscem zabaw dla dzieci i miejsca do nauki,
- d) ogólnodostępnych łazienek, wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób,
- e) pomieszczenia do prania i suszenia,
- f) ogólnodostępnej kuchni,
- g) wyżywienia, odzieży i obuwia dla spełniających kryteria dochodowe do pomocy społecznej,
- h) środków higieny osobistej i środków czystości dla spełniających kryteria dochodowe do pomocy społecznej.

Stwierdzono, że Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie we Wrocławiu utworzony został z uwzględnieniem 30 miejsc pobytowych. Ponieważ na potrzeby SOW przeznaczonych zostało 5 pokoi, już na etapie konkursu na realizację zadania, Stowarzyszenie zaznaczało, iż nie będzie spełniało standardu w zakresie zapewnienia miejsc dla 30 osób. W listopadzie 2013 r. – bez porozumienia z Wojewodą Dolnośląskim – aneksem zawartym pomiędzy Urzędem Miasta Wrocław a Stowarzyszeniem Pomocy Akson, ograniczono liczbę miejsc do 25. Przyczyną takiego rozwiązania była chęć dostosowania warunków SOW do standardu określonego rozporządzeniem. Mimo powyższych zmian, standard w zakresie potrzeb bytowych nadal nie jest spełniony. Do użytku przez mieszkanki SOW pozostaje jedna łazienka z dwiema kabinami prysznicowymi. Powyższe wskazuje, iż standard jest spełniony tylko dla 10 miejsc hostelowych. Wprawdzie w budynku są jeszcze dwie łazienki, jednak jedna wyłączona

jest z użytkowania z powodu awarii (wcześniej korzystały z niej zarówno mieszkanki SOW jak i OIK), natomiast druga przypisana jest do korzystania przez mieszkanki OIK.

- w zakresie dostosowania zakresu pomocy do sytuacji i potrzeb ofiar przemocy w rodzinie:

Zgodnie z § 2 ust 1 oraz § 3 pkt 1- 4 ww. Rozporządzenia, w celu dostosowania zakresu pomocy do sytuacji oraz potrzeb ofiar przemocy w rodzinie SOW zobowiązany jest:

- 1) współpracować z instytucjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie;
- 2) prowadzić działania ewaluacyjne efektów swojej działalności;
- 3) monitorować sytuację osób przebywających w SOW przez poł roku po jego opuszczeniu, z tym że okres ten może zostać przedłużony w zależności od sytuacji ofiary przemocy w rodzinie;
- 4) zatrudnić kadre posiadającą wymagane kwalifikacje oraz zapewnić jej poradnictwo w formie superwizji.

Stwierdzono, iż w powyższym zakresie Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia nie realizował standardu (lub realizował w niewystarczającym stopniu) w następujących aspektach:

- Wprawdzie SOW deklaruje współpracę z różnymi instytucjami i podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jednakże współpraca ta odnosi się głównie do wymiany informacji, przekierowania osoby do innej placówki i pozyskania żywności. Zdaniem kontrolujących, SOW mógłby zwiększyć współpracę z MOPS, Zespołem Interdyscyplinarnym czy WCZ (realizującym program korekcyjno – edukacyjny) w celu zebrania grupy osób doznających przemocy i uruchomienia grupy wsparcia czy grupy terapeutycznej, a także w celu pozyskania informacji w ramach monitorowania osób po opuszczeniu SOW.

- W kontekście zatrudnionej kadry stwierdzono, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, kwalifikacji do zajmowania stanowiska pedagoga w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia nie posiadają: Pani Magdalena Johna i Pani Magdalena Jurek (brak kierunkowych studiów magisterskich). Do osób nieposiadających pełnych kwalifikacji, a zatrudnionych w SOW w dniu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. *w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne*, ma zastosowanie § 10 tego rozporządzenia.

- Przytaczane wyżej rozporządzenie określające standardy funkcjonowania Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie nie reguluje zatrudniania w SOW osób na innych stanowiskach niż psycholog, pedagog, pracownik socjalny, terapeuta, prawnik, lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny. Jeżeli jednak podmiot prowadzący SOW zatrudnia pracowników (merytorycznych) na innych stanowiskach, np. pracowników nocnych czy weekendowych, należy dołożyć starań, by:

- osoby te były profesjonalnie przygotowane do pracy, tj. posiadały kwalifikacje, o których mowa w przedmiotowym rozporządzeniu albo ukończyły co najmniej 100 godzinne szkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- pracownicy wykonujący zadania w SOW na innych stanowiskach niż wskazanych w cyt. Rozporządzeniu nie były zatrudniane kosztem ograniczania liczby specjalistów wymienionych w przepisach prawa (godzin ich pracy). Priorytetowe winno być zagwarantowanie w pierwszej kolejności środków z dotacji na wynagrodzenia dla wskazanych w przepisach prawa specjalistów pracujących z mieszkankami SOW.

- Oceny wydatkowania dotacji na realizację zadania dokonano na podstawie analizy losowo wybranych faktur i rachunków. Stwierdzone nieprawidłowości opisane w protokole pokontrolnym, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, budzą wątpliwości co do poprawności

wydatkowania dotacji. Zastrzeżenia budzi sposób opisywania faktur, dzielenia kosztów pomiędzy SOW i OIK, a także wysokość środków dotacji przeznaczanych na finansowanie stanowisk administracyjnych czy pokrywanie kosztów naprawy i utrzymania samochodu. Przyczyną wskazanych szczegółowo w protokole pokontrolnym nieprawidłowości jest połączenie w jedną strukturę zadań realizowanych w ramach Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Niezbędne w tym zakresie jest wprowadzenie właściwych uregulowań i rozdzielenie (organizacyjne i merytoryczne) obu zadań. Celowe byłoby w szczególności zawieranie odrębnych umów z pracownikami zatrudnionymi do pracy w SOW, wyodrębnienie grafika godzin pracy specjalistów w SOW i rzetelne rozliczanie czasu ich pracy, a także stworzenie wyodrębnionej dokumentacji merytorycznej działań dla Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W związku z przeprowadzoną kontrolą oraz stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniami Wydział Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przesyła do realizacji następujące zalecenia:

1. Dostosować świadczone wsparcie w zakresie interwencyjnym do obowiązującego standardu, w tym:

- Zgłaszającym się do SOW osobom doświadczającym przemocy w rodzinie zapewnić schronienie. W przypadku braku wolnych miejsc w momencie zgłoszenia się osoby, dołożyć starań by umożliwić przyjęcie w innym SOW.
- Dokumentować rozpoznanie sytuacji osoby i ocenę ryzyka w zakresie bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy i jej dzieci.
- Czas, na jaki przyjmuje się do SOW ustalać w oparciu o zdiagnozowaną sytuację zgłaszającej się osoby. Decyzję o przedłużeniu lub skróceniu pobytu osoby w SOW podejmować na podstawie opinii zespołu specjalistów. Pisemna opinia winna znajdować się w aktach mieszkanki.
- Udzielać natychmiastowej pomocy psychologicznej i prawnej osobom przyjętym do SOW. Spotkanie z ww. specjalistami powinno odbyć się nie później niż trzy dni od dnia przyjęcia.
- Rozważyć możliwość wygoszparowania pomieszczenia dla specjalistów udzielających wsparcia osobom z zewnątrz na parterze budynku lub w pomieszczeniach przy Pl. Strzeleckim.

Podstawa prawna: § 1 ust 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne

Termin realizacji: niezwłocznie

2. Dostosować świadczone wsparcie w zakresie terapeutyczno - wspomagającym do obowiązującego standardu, w tym:

- Zaangażować wszystkich specjalistów do stworzenia diagnozy problemu przemocy w rodzinie mieszkanki. Na podstawie cząstkowych diagnoz poszczególnych specjalistów, opracować w formie dokumentu pełną diagnozę sytuacji przemocy w rodzinie, którą należy dołączyć do akt mieszkanki. Diagnoza ta winna być aktualizowana w toku dalszej pracy z osobą.

- Na podstawie diagnozy sformułować spójny i kompleksowy indywidualny plan pomocy uwzględniający potrzeby mieszkanki, cele, metody i czas pomocy.
- Rozszerzyć działania pomocowe o: poradnictwo i pomoc medyczną, grupy wsparcia i grupy terapeutyczne dla ofiar przemocy w rodzinie oraz pomoc socjoterapeutyczną i terapeutyczną dla dzieci.

Podstawa prawna: § 1 ust 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne

Termin realizacji: niezwłocznie

3. Dostosować świadczone wsparcie w zakresie potrzeb bytowych do obowiązującego standardu, tj. zwiększyć liczbę ogólnodostępnych łazienek wyposażonych w sposób umożliwiający korzystanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i dzieci – przebywające w SOW, odpowiednio jedna łazienka na pięć osób.

Podstawa prawna: § 1 ust 1 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne

Termin realizacji: do 30.06.2015 r.

4. Uregulować kwestię zatrudnienia osób zgodnie z kwalifikacjami określonymi w przepisach prawa. Ponadto, w odniesieniu do osób zatrudnionych na stanowiskach innych niż wymienione w Rozporządzeniu, rozważyć możliwość doszkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym pracy z ofiarą przemocy w rodzinie.

Podstawa prawna: § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.

Termin realizacji: do 31 grudnia 2015 r.

5. Zwiększyć współpracę z instytucjami i podmiotami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w kierunku zwiększenia oferty wsparcia (np. utworzenia grup terapeutycznych, wsparcia, socjoterapeutycznych dla dzieci) oraz bardziej kompleksowej pomocy rodzinie.

Podstawa prawna: § 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne.

Termin realizacji: niezwłocznie

6. Działania w ramach Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia winny być prowadzone, dokumentowane i rozliczane w sposób zapewniający przejrzystość i efektywność realizowanych zadań i poniesionych wydatków.

Podstawa prawna: art. 44 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2009 Nr 157 poz. 1240) oraz art. 4 Ustawy z dnia 29 września 1994 o rachunkowości (Dz.U. z 2013 r., poz. 330 z późn. zm.)

Termin realizacji: niezwłocznie

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity z 2015 r., poz. 163) dyrektor jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.

W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Grzybowska
Z-CJA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej